

НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ТРУДОВО-ПРОИЗВОДИТЕЛНИТЕ КООПЕРАЦИИ

1000 София, бул. "Дондуков" 11, тел.: 980-59-45, факс: 987-03-20, E-mail: uniontpk@uniontpk.com

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
№ *62-33*
СОФИЯ 26.05.2011

НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ТПК
ИЗХ. № *04-15-123/26.05.2011* г.

ДО
ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
Г-Н СИМЕОН ДЯНКОВ

КОПИЕ: ДО
МИНИСТЪРА НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
Г-Н ТОТЮ МЛАДЕНОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Съгласно чл. 54 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания приложено изпращаме Ви Предложение за размера на субсидията от Държавния бюджет за 2012г. за представляваните от Националния съюз на ТПК кооперации за хора с увреждания/ТПКИ/.

Приложение: Съгласно текста: за МФ -1 екз.; за МТСП – 3 екз.

С УВАЖЕНИЕ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ
Илияна Банасопулов/

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
за размера на субсидията от държавния бюджет
за 2012 г. за представляваните от Националния съюз на ТПК
кооперации за хора с увреждания /ТПКИ/

Националният съюз на ТПК /НС на ТПК/ е доброволно сдружение на трудово-производителните кооперации, съюзи и други кооперативни организации на територията на цяла България и има за цел да подкрепя, защитава и представлява интересите на своите членове пред държавни, съдебни, стопански, обществени и международни органи и организации.

В Националния съюз на ТПК членуват над 250 кооперации, в т.ч. 30 трудово-производителни кооперации на инвалиди /ТПКИ/.

Националният съюз на ТПК определя стратегията и провежда единна политика в защита интересите на своите членове като:

- разработва насоки за развитие на системата, включително проекти за участие в европейските програми;
- разработва становища и предложения за промени в законодателството и нормативната база;
- обслужва членовете си с маркетингова, финансово-икономическа и научно-техническа информация;
- организира цялостната дейност по обучение и квалификация на кооперативните кадри, включително с участието на чуждестранни специализирани институции;
- подпомага интеграцията на кооперациите с водещи български и чуждестранни фирми за технологично и структурно обновяване на производството и разширяване на пазарите;
- осигурява всестранна организационна, методическа и юридическа помощ на своите членове;
- осъществява финансово-ревизионна дейност;
- осъществява сътрудничеството със сродни организации от други страни.

През 1991 г. НС на ТПК възстанови дългогодишното си членство в Международния кооперативен съюз /ICA/ и в Международната организация на

промишлените, занаятчийските и сервизните кооперации /СICOPА/ и оттогава активно участва в техните инициативи и прояви. От 1995 г. Съюзът е редовен член и на Европейския съюз на производителните кооперации /СЕКОП/, а от 2003 г. председателят на НС на ТПК е заместник председател на СЕКОП.

НС на ТПК осъществява сътрудничество и с много международни кооперативни и специализирани институции и организации.

Кооперациите - членове на Съюза, където работят хора с увреждания, имат дългогодишна история, установени традиции и определено място на българския пазар с богат асортимент от стоки.

За съжаление процесите на преустройство към пазарна икономика засегнаха болезнено нашите предприятия.

Нещо повече, в годините на прехода броят на заетите хора с увреждания и обемът на произвежданата от тях продукция драстично намалява, докато абсолютният брой нуждаещи се от работни места непрекъснато расте.

Световната финансова и икономическа криза, стагнацията на вътрешния и външен пазари и ниската конкурентоспособност на произвежданата продукция от кооперациите, където работят хора с увреждания, поставят сериозни проблеми пред ТПКИ. Всичко това налага в тях да се проведат радикални промени за създаване на необходимите предпоставки за достигане изискванията на Европейския пазар. За да се постигнат тези цели са необходими финансови средства, които в настоящия момент са недостатъчни в ТПКИ.

Ето в такава трудна ситуация се намират ТПКИ, където полагат своя труд хора с увреждания с над 50% загубена работоспособност.

Какво е състоянието на ТПКИ в настоящия момент?

Технологичното оборудване в кооперациите, където работят хора с увреждания е на изключително ниско ниво с голям дял на ръчния труд. Това рефлектира върху производителността, качеството и конкурентоспособността на продукцията и не на последно място "спомага" за допълнително увреждане здравето на трудоустроените.

Трудовите доходи на хора с увреждания са под нивото на минималната работна заплата за страната.

Сложен е проблемът, свързан с липсата на средства за изплащане на допълнителното месечно възнаграждение на хората с увреждания за намалена

работоспособност, както и паричните обезщетения за временна нетрудоспособност.

Предвидените средства по Закона за интеграция на хората с увреждания от внесените от ТПКИ осигурителни и здравни вноски са крайно недостатъчни да покрият необходимите нужди за доплащане на загубената работоспособност на хората с увреждания.

За да оцелеят ТПКИ в условията на пазарната икономика, е необходимо обновяване на производствената им структура, въвеждане на високопроизводителни машини и съоръжения, отговарящи на съвременните изисквания и спомагачи за облекчаване труда на хората с увреждания.

В ТПКИ работят хора с увреждания с ниска степен на квалификация – предимно с основно и средно образование. Поради лошото финансово състояние на кооперациите те са в невъзможност да извършват обучение и преквалификация на трудоустроените, което е сложен и продължителен процес.

Налице е траен процес на намаляване на доходите на работещите лица с увреждания, който е тясно свързан и обуславя друг процес, а именно увеличаване броя на прогресиращите заболявания, преминаващи в по-тежка група инвалидност, както и на загубени работни дни поради временна нетрудоспособност. Резултатът от тези процеси е трайното изключване на лицата с увреждания от обществено-икономическия живот в страната и тяхната социална изолация.

За да бъде предотвратена тази неблагоприятна тенденция, е наложително провеждането на активна дейност по социална рехабилитация на работещите в ТПКИ хора с увреждания. Поради факта, че те имат изключително ниски доходи, не могат да ползват нужните им рехабилитационни услуги за съответното заболяване. В тази връзка ежегодно НС на ТПК предоставя своите бази за провеждане на необходимите рехабилитационни услуги, както и организирани мероприятия, насочени към подобряване и укрепване здравето на член-кооператорите с увреждания.

Един от проблемите на кооперациите, в които работят хора с увреждания, е свързан с трудностите по проучването на пазара. Това налага в ТПКИ да се изградят модерни информационни системи със съвременно програмно и техническо обезпечаване за предоставяне възможности за достъп

до Интернет. Там, където те съществуват следва да бъдат осъвременени и актуализирани както операционните системи, програмните продукти и приложенията, така и наличната офис техника.

Съгласно стратегия „Европа 2020“ първата от седемте водещи инициативи е програмата в областта на цифровите технологии в Европа. В нея са очертани приоритетните области за действие: увеличаване на доверието и сигурността в Интернет; много по-бърз интернет достъп.

Наложително е да се изучава опитът на сродни структури от ЕС - производствен, битов, спорт и др., за преодоляване социалната изолация и бързата интеграция на хора с увреждания, както и проучване на пазарите с цел осъществяване на бизнес контакти с чуждестранни партньори.

Приоритет в дейността на НС на ТПК е да търси възможности и средства за подпомагане на специализираните кооперации за хора с увреждания, както по отношение на трудовата заетост, така също и при провеждане на комплексната им рехабилитация.

За да бъдат решени проблемите на хората с увреждания, работещи в ТПКИ, част от необходимите финансови средства за 2012 г. следва да бъдат предоставени от държавния бюджет и насочени главно за:

Повишаване възможностите на ТПКИ за нарастване трудовата заетост на хората с увреждания, работещи в тях, провеждане на ефективна комплексна рехабилитация, с цел по-бързото им интегриране в обществото, намаляване на бедността и социалното изключване.

За целта предвиждаме да бъдат изпълнени следните дейности:

Трудова рехабилитация

Доплащане на намалената трудоспособност на хора с увреждания, съгласно чл. 13 от Наредбата за трудоустрояване. Изплащане на паричните обезщетения за временна нетрудоспособност за първия работен ден по чл.40, ал.5 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, а във връзка с § 22 от преходните и заключителни разпоредби на КСО за първите три дни от временната нетрудоспособност.

Обновяване на производствената им структура, въвеждане на високопроизводителни машини и съоръжения, отговарящи на съвременните изисквания и спомагащи за облекчаване труда на хората с увреждания.

Съфинансиране на ТПКИ в рамките на изискуемото собствено участие с проекти в програми от европейските фондове по оперативна програма (ОП) „Конкурентоспособност на българската икономика” по процедура „Подкрепа на предприятия и кооперации на хора с увреждания”.

Професионално ориентиране, обучение, квалификация и преквалификация

- организиране на курсове за придобиване на знания и умения за широко приложим квалифициран труд с цел повишаване мобилността на член-кооператори с увреждания;
- усвояване на нови професии от хора с увреждания в центъра за професионално обучение към Съюза и създаване на възможности за реализацията им на трудовия пазар;
- частично подпомагане на член-кооператорите с увреждания под формата на заплащане на част от таксите за обучение и за учебни материали;
- обучение по управление на средствата, получени чрез проекти от Европейските фондове.

Социална рехабилитация

Подобряване и укрепване здравето на член-кооператорите с увреждания чрез:

- провеждане на рехабилитационна дейност по групи заболявания в собствените почивни бази на НС на ТПК
- организиране на консултации с лекари-специалисти за най-новите постижения в лечението на техните заболявания за по-бързата им социализация в работната среда и обществото;
- организиране и провеждане на профилактични прегледи от медицинските центрове на „Турмедико” АД;
- оборудване със съвременни съоръжения на рехабилитационните центрове в почивните бази на Съюза;
- организиране на спортни мероприятия и дозиран туризъм, съобразени със заболяванията на член-кооператорите с увреждания.

За общи рехабилитационни нужди

- финансово подпомагане на хора с увреждания от ТПКИ при посещение на изложби и панаири;

- изграждане на информационни системи в ТПКИ и свързването им с информационната система на НС на ТПК, с цел създаване на бизнес-контакти;
- създаване възможност продукцията от ТПКИ да бъде закупвана онлайн;
- запознаване с опита на чужди структури (производствен, битов, спорт и др.), с цел преодоляване на социалната изолация и бързата интеграция на хора с увреждания.

ФИНАНСОВИ РАЗЧЕТИ И ОБОСНОВКИ

Трудова рехабилитация – 398 хил. лв.

- В Съюза към настоящия момент членуват 30 ТПКИ, където работят 621 души трудоустроени член-кооператори. За доплащане на загубената им работоспособност, съгласно Закона за интеграция на хората с увреждания, ТПКИ ползват отчисленията от социалните и здравни осигуровки. Тези средства обаче не са достатъчни за покриване на загубената работоспособност на член-кооператорите с увреждания, а оттук и неосигуряване на минималната работна заплата. Извършеният анализ показва, че за осигуряване на средства за доплащане на загубената работоспособност са необходими допълнително около 80 лв. на човек месечно, или за 621 член-кооператори с увреждания от ТПКИ месечно са необходими 49 680 лв., а за година 596 160 лв. Съобразявайки се с икономическата обстановка в страната предлагаме за 2012 г. доплащанията от държавния бюджет да бъдат в размер на **40 лв. на член-кооператор месечно, което за годината е 480 лв. или общо за всички ТПКИ около 298 хил. лв.**

За да оцелеят ТПКИ в условията на пазарна икономика, е необходимо обновяване на производствената им структура, въвеждане на високопроизводителни машини и съоръжения, отговарящи на съвременните изисквания, спомагащи за облекчаване труда на хората с увреждания, подобряване производителността на труда и конкурентоспособността на произвежданата продукция.

През 2012 г. 5 ТПКИ ще участват в оперативна програма „Конкурентноспособност на българската икономика”, процедура „Подкрепа на

предприятия и кооперации на хора с увреждания” с проекти, като ще ползват средно около 20 хил. лева за проект или на обща стойност 100 хил. лева.

Професионално ориентиране, обучение, квалификация и преквалификация - 80 хил. лв.

Центърът за професионално обучение /ЦПО/ към НС на ТПК през 2012 г. ще извърши обучение, както следва:

- за придобиване на нова професия;
- за квалификация и преквалификация;
- за придобиване на ключови умения и компетенции.

ЦПО е лицензиран от Националната агенция за професионално образование и обучение /НАПОО/ за 26 професии.

Необходимата сума от държавния бюджет е в размер на 80 хил. лв.

Социална рехабилитация - 193 хил. лв.

Провеждане на медицинска и социална рехабилитация по групи заболявания, физиотерапевтични процедури, профилактични прегледи, спортни мероприятия, дозиран туризъм и др.

През 2012 г. планираме да се проведе медицинска и социална рехабилитация с около 380 член-кооператори с увреждания. Продължителността на рехабилитационната дейност е 7 дни, като разходите, включващи нощувка, храноден и медицинско обслужване на 1 член-кооператор с увреждане е в размер на 50 лв. или общо 143 хил. лв.

Рехабилитационните центрове в почивните бази на Съюза се нуждаят от съвременни съоръжения за провеждане на съответните процедури и в тази връзка предлагаме да бъдат предоставени бюджетни средства в размер на 50 хил. лв.

Общи рехабилитационни нужди - 190 хил. лв.

През 2012 г. предвиждаме около 370 член-кооператори с увреждания да посетят национални и международни панаири и изложби в България, като разходите са в размер на 30 хил. лв.

Предвиждаме за 2012 г. да продължи усъвършенстването на информационната система за ТПКИ, като се изгради уеб сайт, в който да се намира информация за финансовите показатели на кооперациите; адресна и справочна информация за ТПКИ и ръководните им органи, както и да се

предлага произведената продукция за он-лайн продажби в размер на 50 хил. лв.

Проучвания на пазари и завоюване на нови пазарни ниши – 35 хил. лв.

Изучаване опита на сродни предприятия от чужбина – 75 хил. лв.

Искрено се надяваме, че ще приемете изложените аргументи и ще уважите искането на Националния съюз на ТПК да бъдат отпуснати необходимите финансови средства за 2012 г. в размер на **861 000** лева от Държавния бюджет, с цел нарастване трудовата заетост на хората с увреждания от ТПКИ и тяхното социално включване.

СУБСИДИЯ

861 000 лева

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
България
Силиван Баласопулов/
София

